วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม

คำสำคัญ โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่

นักศึกษา อมรศักดิ์ สินเหลือ

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.หควณ ชูเพ็ญ

หลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน กรณีศึกษา จังหวัดมหาสารคาม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนา ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค และ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการการพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในจังหวัดมหาสารคาม โดยการศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบผสม คือ การศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการหมู่บ้านของหมู่บ้านต้นแบบ และกลุ่มผู้บริหารสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโครงการกองทุนพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน และการศึกษาเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 336 ชุด โดยผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.16 โดยภาวะผู้นำในที่นี้ หมายถึง ผู้นำชุมชนหรือคณะกรรมการโครงการ มีความกล้าตัดสินใจ มุ่งมั่นในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จึงทำให้โครงการดำเนินไปด้วยดีและมีประโยชน์ต่อหมู่บ้าน/ชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการกองทุนพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ พบว่า ปัญหาที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ย 3.09 ซึ่งหมายถึง การขาดความร่วมมือ ไม่มีประชาชนเข้าร่วมดำเนิน ขาดความเห็นจากประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

กระบวนการบริหารโครงการกองทุนพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ พบว่า มีขั้นตอนการดำเนินการหลายขั้นตอน ได้แก่ กำหนดผู้รับผิดชอบหน้าที่หลักและการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย วางแผนการดำเนินโครงการ ระดมความเห็นเพื่อคัดเลือกโครงการ ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน และควบคุมตรวจสอบการดำเนินงาน

โดยการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ควรนำนโยบายระดับชาติมาเป็นแนวทางการบริหารโครงการของหมู่บ้าน และรัฐบาลควรนำปัญหาอุปสรรคต่างๆ มาแก้ไขในการกำหนดนโยบาย สำหรับข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร เสนอให้กำหนดกรอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ให้ชุมชนสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง รวมถึงรัฐบาลจัดหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเข้าไปให้คำแนะนำหรือความรู้แก่ชาวบ้าน สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ควรศึกษาถึงปัจจัยความสำสำเร็จและปัญหาอุปสรรค เพื่อหาแนวทางสนับสนุนและแก้ไขให้แก่ชาวบ้าน ควรศึกษาการประเมินผลการพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการศึกษา และควรศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์ให้ความรู้ในการดำเนินการหรือกำหนดการพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่

TITLE	DEVELOPMENT OF POTENTIAL CREATION OF SMALL, MEDIUM AND LARGE VILLAGE PROJECTS TO MAXIMIZE THE BENEFITS OF PEOPLE IN MAHA SARAKHAM PROVINCE
KEYWORD	POTENTIAL CREATION OF SMALL, MEDIUM AND LARGE VILLAGE PROJECTS
STUDENT	AMONSAK SINLHUE
ADVISOR	DR. HHAKUAN CHOOPEN
LEVEL OF STUDY	DOCTOR OF PHILOSOPHY IN PUBLIC ADMINISTRATION
FACULTY	GRADUATE COLLEGE OF MANAGEMENT SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR	2015

ABSTRACT

This thesis aimed to study the level of development, successful factors, its problems and obstacles, and to recommend on managing the projects in Maha Sarakham province. This thesis adopted mixed methodology of qualitative and quantitative researches, by interviewing committees of best practice villages and collecting 336 questionnaires from those best practice villages.

The results showed that successful factors in operating of the projects were leadership with the score of 4.16. Leadership meant committees in best practice villages were confident to decide in doing something, dedicated themselves for the job, and responsible for their duties. These could move forward the projects effectively.

Problems and obstacles in operating the projects were the participation of villagers which shown by the score of 3.09. It meant there was a shortage of participation, which led to the decreasing effectiveness of operating the projects.

Processes in managing the projects revealed many steps namely designating responsibility to people and tasks, planning for operation, brainstorming to choose projects, taking actions, and assessing the operation.

Policy recommendation for this study was bringing national policies to guide managing through the projects and the government should realize on feedbacks from operating projects. Management recommendation was designating framework to be more obvious in order to build self-help communities, the government should also provide specialists or build up an organization to train villagers. Recommendations for next studies were studying to compare successful factors and problems of the projects to support and set solving system for communities, to study assessing the projects in other provinces to compare the results, and should study the possibility to build up knowledge center for operating the projects.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ดร.หควณ ชูเพ็ญ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา แนะนำการแก้ไข ทำให้การศึกษาวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณกลุ่มผู้บริหารสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ กลุ่มผู้นำชุมชนหรือคณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านต้นแบบในจังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรปรัชญาดุษฎี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะนำให้คำปรึกษาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจให้แก่ผู้ศึกษาค้นคว้า ทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์และขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอกที่มีส่วนสนับสนุน ตลอดจนให้กำลังใจและช่วยเหลือด้านอื่นๆ จนทำให้การศึกษาวิจัยนี้แล้วเสร็จสมบูรณ์

คุณประโยชน์จากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้ศึกษาขอมอบบูชาบูรพาจารย์ที่ให้การศึกษาอบรมสั่งสอน ให้เกิดสติปัญญาและคุณธรรมอันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

อมรศักดิ์ สินเหลือ

2558